

Wat betekent maatschappelijk engagement vandaag voor jongeren?

Enabel ging in debat met 33 jongeren tussen 15 en 19 jaar over hun maatschappelijk engagement. Zo kwamen we tot de kern van wat het voor jongeren betekent om een actieve rol te spelen in de samenleving.

De klimaatmarsen, #MeToo en de Black Lives Matter-beweging zijn recente voorbeelden van maatschappelijk engagement waarbij jongeren een prominente plaats innamen. Ook minder zichtbare vormen van vrijwillige inzet blijven groeien, zoals bijvoorbeeld via jeugdbewegingen.

Aan de andere kant horen we doemberichten dat jongeren steeds minder interesse tonen voor maatschappelijke kwesties. Ook zouden ze veel minder geneigd zijn om de politieke wereld te vertrouwen. Dit baart zorgen, aangezien maatschappelijke inzet een voedingsbodem vormt voor (wereld)burgerschap en democratisch bewustzijn.

Het maatschappelijk engagement van jongeren kent veel vormen. Via zowel collectieve als individuele acties worden maatschappelijke kwesties aangekaart of aangepakt. Deze inzet gebeurt op een informele of meer formele manier.

Duurzaam consumptiegedrag

Stem laten horen

Zelf initiatieven opstarten

Tijdelijk engagement via een organisatie

Lidmaatschap van een organisatie

Vaak blijven deze vormen van engagement van elkaar gescheiden. Er ontstaan **engagementsbub-
bels** waartussen geen of weinig contact is. Het gebrek aan kennis van en contact met (andere)
engagementsbubbels creëert een belangrijke drempel.

Voor hun vrijwillige inzet vertrekken jongeren vanuit **gebeurtenissen** die hen persoonlijk raken. Deze vloeien voort uit hun dagelijkse leven, persoonlijke ervaringen, actualiteit, familie - en vriendengroepen. Ze plaatsen hun engagement initieel niet vanuit grote ethische en filosofische kwesties. Ze schuwen echter de grote maatschappelijke thema's niet en zijn zich bewust van wat er rondom hen en in de wereld gebeurt.

Jongeren **gebruiken hun engagement om zichzelf op de kaart te zetten**. Het bevestigt hun persoonlijkheid en geeft hen betekenis en zingeving. Dit betekent niet dat hun engagement steeds diepgaand en serieus is: ze gaan dit vaak aan met veel humor en soms om oppervlakkige redenen. Al blijft de wil om iets te betekenen of veranderen even belangrijk als individuele drijfveren. Het traditionele discours rond belangeloze inzet en altruïsme maakt dus plaats voor een discours rond identiteitsvorming.

Jongeren zien **digitaal engagement als een aanvulling op offline engagement**. Het online aspect zorgt voor een betere verspreiding van informatie en opinies. Toch voelen jongeren zich vaak onzeker om informatie te delen op sociale media, omdat ze bang zijn niet genoeg over het thema te weten. Online engagement is dus geen alternatief voor hun offline engagement.

Maatschappelijke verandering komt volgens de jongeren veel te weinig (of niet) van politieke machthebbers. Geëngageerde jongeren vinden **moeilijk aansluiting bij een politiek model** dat gebaseerd is op eenrichtingsverkeer en een rechten en plichten interactie. Denk maar aan de stemplicht, informatieverspreiding via massamedia, volksvertegenwoordiging, etc..

Als **promotor van wereldburgerschap en internationale solidariteit** zet Enabel zich in om jongerenengagement te stimuleren en de noodzakelijke band tussen jongeren en het democratische systeem te versterken, mét een mondiaal perspectief. Het gaat immers niet enkel over het bevorderen van participatie op lokaal niveau maar ook over globaal denken. Zo worden jongeren zich beter bewust van de onderlinge afhankelijkheden en verantwoordelijkheden op internationaal niveau, en groeien ze op tot echte wereldburgers.